

INNHOOLD

- I. Bakgrunn
- II. Henvendelse til de kommunale ungdomsrådene
- III. Sammendrag, svar på spørsmål 1-4
- IV. Prioriterte tiltak fra BUSK-rapporten
- V. Detaljerte svar på spørsmål 1

Vedlegg: Excel-dokument med alle svar/rådata.

I. BAKGRUNN

BUSK-rapporten ble ferdigstilt høsten 2019, i forbindelse med barne- og ungdomskulturmeldingen. BUSK, som er en forkortelse for barn og unges stemmer, kunst og kultur, var et omfattende medvirkningsprosjekt der Kulturtanken og en rekke samarbeidspartnere snakket med barn og unge fra hele Norge om deres forhold til kunst og kultur, hva de liker å drive med, hva de drømmer om og hva de skulle ønske var bedre.

I september 2021 ba Kulturtanken alle landets kommunale ungdomsråd, i tillegg til miljøer som bidro med innspill til BUSK-rapporten, om å se rapporten på nytt, to år og en koronapandemi senere, for å vurdere om tiltakene som foreslås fortsatt er relevante og gi innspill om hvordan kunst- og kulturlivet kan styrkes i kjølvannet av koronapandemien. 101 kommunale ungdomsråd rundt om i landet svarte på forespørselen, i tillegg til Tvibit i Tromsø (heretter kommunale ungdomsråd).

Spørsmålene til og svarene fra de kommunale ungdomsrådene er ikke å anse som en uttømmende undersøkelse, men snarere en temperaturmåling som viser hva ungdommer rundt om i landet mener om kulturtilbudet og hva som må til for å nå og engasjere flere etter korona.

I det videre følger henvendelsen til de kommunale ungdomsrådene, sammendrag av svarene presentert via diagram og kommentarer og en oversikt over ungdomsrådenes prioritering av og tillegg til, tiltakene i BUSK-rapporten.

II. HENVENDELSE TIL DE KOMMUNALE UNGDOMSRÅDENE

Nedenfor følger henvendelsen og spørsmålene som ble sendt den 10. september 2021.

Emne: Til Ungdomsrådet: Fremtidens kunst- og kulturtilbud for barn og unge

Til den det måtte gjelde

Kulturtanken ønsker innspill fra alle kommunale ungdomsråd om hvordan kunst- og kulturlivet kan styrkes i kjølvannet av koronapandemien. Alle innspill vil oppsummeres i en egen rapport som overleveres Kulturrådet og NFI. Hovedfunnene vil også bli presentert på en konferanse om barn og unges kulturbruk i Oslo, 17. november. Konferansen vil strømmes og er åpen for alle interesserte.

Vi ber derfor om at henvendelsen videresendes til kommunens ungdomsråd.

Kjære ungdomsråd!

De som bestemmer kunst- og kulturtilbudet til barn og unge i Norge trenger å høre deres meninger

om hvordan tilbudet kan styrkes etter koronapandemien! Det er nettopp derfor vi kontakter ungdomsrådet.

Hvem er vi?

Kulturtanken er underlagt Kulturdepartementet og har som oppgave å fremme og styrke kunst- og kulturtilbudet for barn og unge i Norge generelt, og på skolen spesielt. I tillegg til ulike støtteordninger for å styrke barne- og ungdomskulturen har Kulturtanken også det nasjonale koordineringsansvaret for Den kulturelle skolesekken.

Bestilling – det vi ønsker svar på

Vi ønsker svar på noen koronaspesifikke og noen generelle spørsmål om barn og unges kulturbruk. Spørreskjemaet består av til sammen åtte spørsmål. Vi ønsker gjerne at dere diskuterer de ulike spørsmålene internt i rådet og sender samlet svar. Det må påregnes litt tid til diskusjonen. Selve spørreskjemaet er enkelt og det vil ta relativt kort tid å fylle inn svarene. For ordens skyld kan det være greit å presisere at begrepet «kunst og kultur» både rommer de tradisjonelle kunstformene og aktivitetene som ofte forbindes med den litt mer generelle termen «ungdomskultur». Det betyr at «kunst og kultur» består av aktiviteter og tilbud forbundet med visuell kunst, musikk, litteratur, dans, film og teater, men også dataspill, Spotify, Tik Tok, Youtube, Netflix og andre lignende digitale verktøy og plattformer. Det er denne definisjonen av «kunst og kultur» Kulturtanken ønsker at dere bruker når dere svarer på spørsmålene.

Link til spørreskjemaet finner dere her: <https://forms.office.com/r/Fz9jqS87Xq>

Dere finner spørsmålene og bakgrunnen for dette oppdraget som eget vedlegg.

Siste frist for å svare på undersøkelsen er 10. oktober

Om dere har spørsmål i forbindelse med dette så ikke nøl med å ta kontakt med Kulturtanken på epost post@kulturtanken.no eller telefon 22 02 59 00.

Bakgrunn for henvendelsen (vedlagt e-post)

Kunst- og kulturpolitikk for barn og unge må selvfølgelig inkludere barn og unges egne synspunkter. Våren 2019 reiste derfor Kulturtanken Norge rundt for å snakke med barn og unge om kunst og kultur: Hva liker barn og unge å drive med, hvorfor, hva er de misfornøyde med, og hvilke tiltak tenker de at må på plass for å gjøre kunst- og kulturtilbudet enda bedre? Svarene på disse og en rekke andre spørsmål ble samlet i den såkalte BUSK-rapporten (BUSK står for Barn og unges stemmer, kunst og kultur) og levert som innspill til regjeringens barne- og ungdomskulturmelding som ble lansert mars 2021.

Våren 2019 var det imidlertid ingen som visste at vi ett år senere skulle oppleve en global pandemi. Koronapandemien har rammet det norske kunst- og kulturtilbudet hardt. Nå som vi så smått er på vei ut av pandemien jobbes det for å gjenreise kulturlivet og kulturtilbudet. Kulturrådet og NFI har derfor fått i oppdrag å skrive en rapport om hvordan norske politikere og kulturaktører skal få til akkurat det. I den forbindelse ønsker Kulturtanken på nytt å høre med landets barn og unge.

Spørsmål

1. I BUSK-rapporten er det 23 tiltak for å styrke barne- og ungdomskulturen.

a. Er det noen av tiltakene som allerede er på listen, som på grunn av pandemien er blitt ekstra viktige – hvis ja, hvilke?

b. Er det andre tiltak som ikke står på listen, som nå er blitt viktige på grunn av pandemien – hvis ja, hvilke?

2. Hvorfor tror dere stadig færre barn og unge bruker det fysiske kulturtilbudet (for eksempel kino, museer, biblioteker og teatre)?

a. Hva mener dere er de tre viktigste tiltakene for å få flere barn og unge til å bruke det fysiske kulturtilbudet?

3. Gitt at det fantes en digital møteplass for barne- og ungdomskultur – hvilke norske tilbud og aktiviteter vil dere helst hatt der? (f.eks kulturskole, kino, museer, biblioteker og teatre eller noe helt annet)?

a. Hva er de tre viktigste?

b. Tror dere et slikt tilbud ville fått flere barn og unge til å delta i kulturaktiviteter?

4. Hvordan tror dere koronapandemien vil endre barn og unges kulturbruk?

III. SAMMENDRAG, SPØRSMÅL 1-4

1. I BUSK-rapporten er det 23 tiltak for å styrke barne- og ungdomskulturen. Er det noen av tiltakene som allerede er på listen, som på grunn av pandemien er blitt ekstra viktige – hvis ja, hvilke? Er det andre tiltak som ikke står på listen, som nå er blitt viktige på grunn av pandemien – hvis ja, hvilke?

1. Ivareta gamle og etablere nye fritidsklubber og uformelle møteplasser.

Fritidsklubbene kommer ut som det viktigste tiltaket. Ungdom ønsker seg et sted å være, en uformell møteplass, et sted å henge uten nødvendigvis noen målrettede aktiviteter eller agenda.

2. På andre plass kom det å styrke rabattordninger for billigere inngang for barn og unge på ulike kulturtilbud.

De kommunale ungdomsrådene mener kulturtilbudet koster for mye og at det er til hinder for deltagelse. Ung kulturrabatt, et tiltak i Tromsø frem til 2020, savnes for eksempel der.

3. Det tredje viktigste tiltaket er å ivareta og styrke Unq Kultur Møtes (UKM) og andre nasjonale og regionale møteplasser for kulturinteressert ungdom

UKM er en kjent, kjær og mangfoldig aktør, som fortsatt er høyt verdsatt av de kommunale ungdomsrådene.

4. Det fjerde viktigste er å utvide og senke prisene på kollektivtilbudet

De kommunale ungdomsrådene ønsker at det skal bli enklere og rimeligere å reise til og fra ulike kulturaktiviteter.

5. Det femte viktigste tiltaket er å tilgjengeliggjøre flere fysiske møteplasser for gaming og LAN-arrangementer

Det å spille er ikke bare å sitte alene foran skjermen. Ungdommer vil sitte sammen og spille.

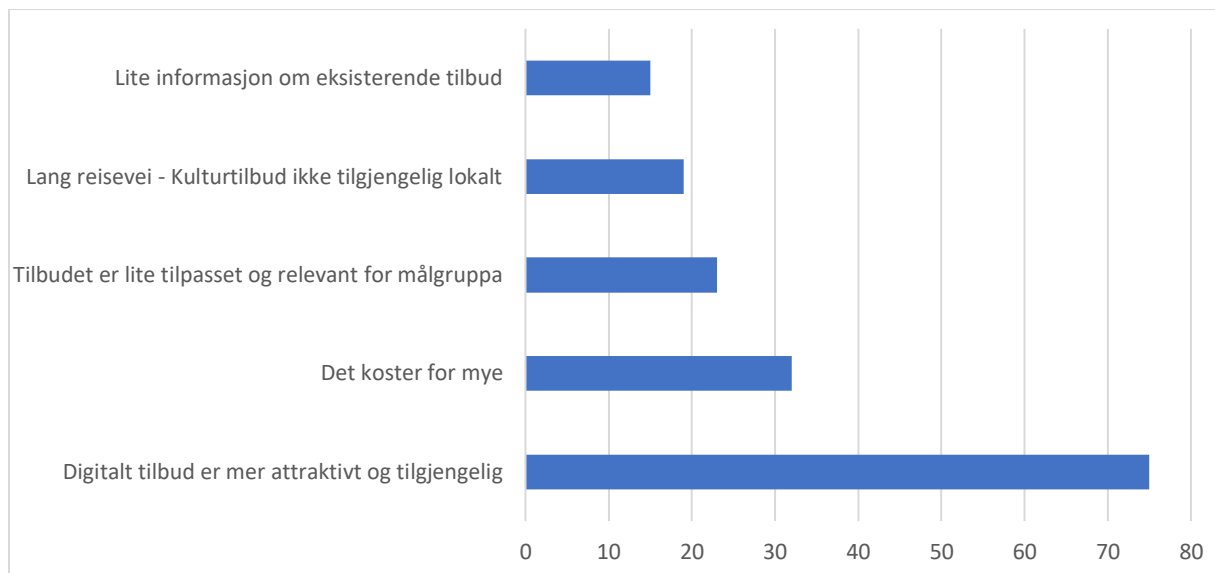
Kommentarer til svarene på spørsmål 1

Svarene fra de kommunale ungdomsrådene viser at BUSK-rapporten og tiltakene som foreslås fortsatt er relevante. Det kan tyde på at problemstillingene som adresseres i rapporten startet før koronapandemien.

De kommunale ungdomsrådene fremhever at behovet for sosiale møteplasser er stort, både fysiske og digitale. De ønsker seg et utvidet kulturskoletilbud, gjerne med rimeligere priser. Det er også noen som ønsker at kunst- og kulturtilbud knyttes til psykisk helsetilbud for barn og unge.

For å nå barn og unge peker de kommunale ungdomsrådene på at det er viktig med tilpasset informasjon om eksisterende tilbud til målgruppa. Skolen fremheves som et sted for å både gi og få god info. Et ungdomsråd foreslår kulturmesse på skolene, slik at barn og unge blir introdusert for kulturens ulike muligheter og mulighetsrom.

2. Hvorfor tror dere stadig færre barn og unge bruker det fysiske kulturtilbudet (for eksempel kino, museer, biblioteker og teatre)? Hva mener dere er de tre viktigste tiltakene for å få flere barn og unge til å bruke det fysiske kulturtilbudet?

Kommentarer til svarene på spørsmål 2

Stolpediagrammet viser de fem viktigste forklaringsfaktorene for hvorfor stadig færre barn og unge bruker det fysiske tilbudet. Tre av fire peker på at digitale tilbud er mer attraktivt, tilgjengelig og rimeligere enn fysiske tilbud. Flere peker på høy pris som hinder for deltakelse. Ungdomsråd utenfor byene fremhever at det lokale kulturtilbudet ikke er tilpasset deres målgruppe, samt at det ikke er variert nok til å vekke deres interesse, samt at lang og dyr reisevei er til hinder for bruken av kulturtilbud. Noen mener også at manglende eller lite informasjon om tilbudet er en forklaringsfaktor for at færre barn og unge bruker det fysiske kulturtilbudet.

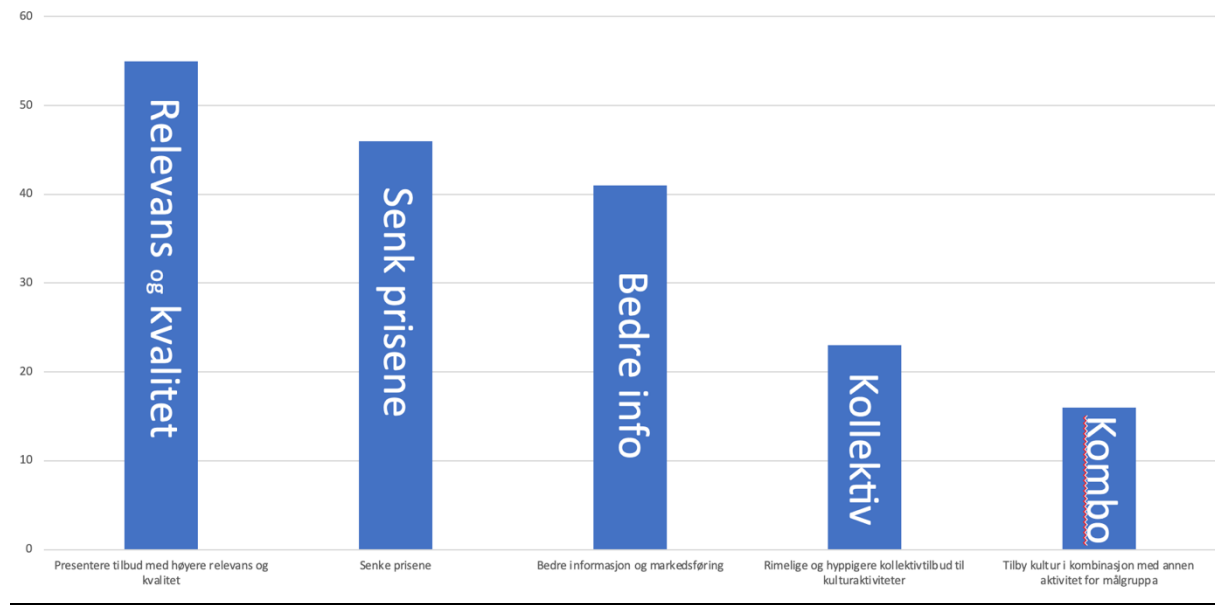
Når det gjelder lavere bruk av det fysiske kulturtilbudet, så svarer flere at tilbudene er dårlig tilpasset målgruppa. «*Det er ikke kult*», «*museer er ikke interessant*», eller «*de må fornye seg*», er noe av det som trekkes frem. Det pekes også på at barn og unge ønsker å ha selvbestemmelse for hva de skal gjøre i en travel hverdag.

Flere kommenterer at relevante tilbud ikke er tilgjengelig lokalt: «*disse tilbudene eksisterer ikke*», og «*siden kinoen ble lagt ned så bruker vi ikke den pga lang avstand*», eller «*Tilbudene ligger langt bak i*

utviklinga», eller «filmer kommer så sent ut i distriktene av de allerede finnes på digitale flater til nedlasting».

Flere av faktorene går igjen når de kommunale ungdomsrådene innspill om tiltak for å øke bruken av det fysiske kulturtilbudet.

TILTAK FOR Å NÅ FLERE MED ET FYSISK KULTURTILBUD

Relevans og kvalitet trekkes frem av de fleste. Gode medvirkningsprosesser pekes også på som viktig:

«Man må høre med ungdom selv om hva de vil ha! Ungdom må få uttale seg. Voksne kjenner ikke ungdommen like godt som ungdommen kjenner seg selv»

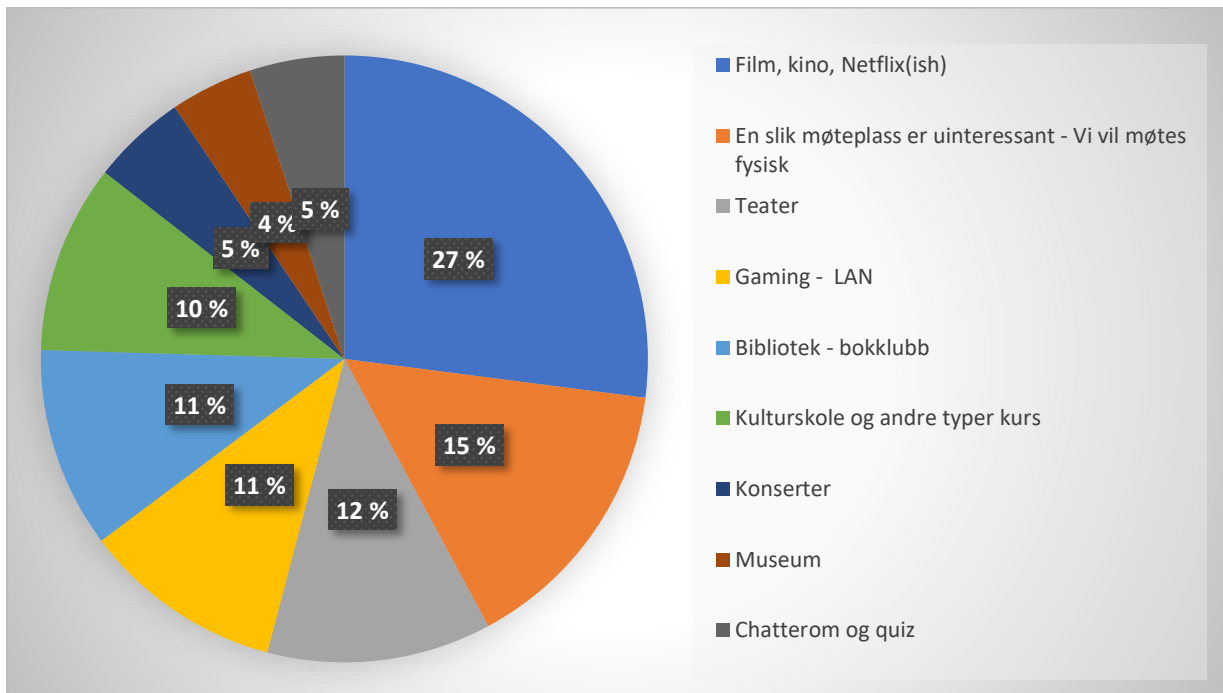
Mange peker også på lavere pris som tiltak for å øke bruken av det fysiske kulturtilbudet. De kommunale ungdomsrådene mener også at bedre informasjon om tilbudet også kan bidra til økt bruk, og skolen pekes av noen ut som en aktuell informasjonsarena:

«Når me ikkje er på internettet, er me på skulen. Du når ikkje ungdommane på TikTok og Instagram med denne informasjonen, ungdommar søker denne typen informasjon på skulen. Så det er der ein må drive reklame for dei fysiske kulturtilboda; legg ut på Teams, heng opp fysiske oppslag i gangane og i klasseromma slik at me ser det, det er på skulen me er pålogga. (pro tip)»

3. Gitt at det fantes en digital møteplass for barne- og ungdomskultur – hvilke norske tilbud og aktiviteter vil dere helst hatt der? (f.eks kulturskole, kino, museer, biblioteker og teatre eller noe helt annet)?

a. Hva er de tre viktigste?

b. Tror dere et slikt tilbud ville fått flere barn og unge til å delta i kulturaktiviteter?

Kommentarer til svarene på spørsmål 3

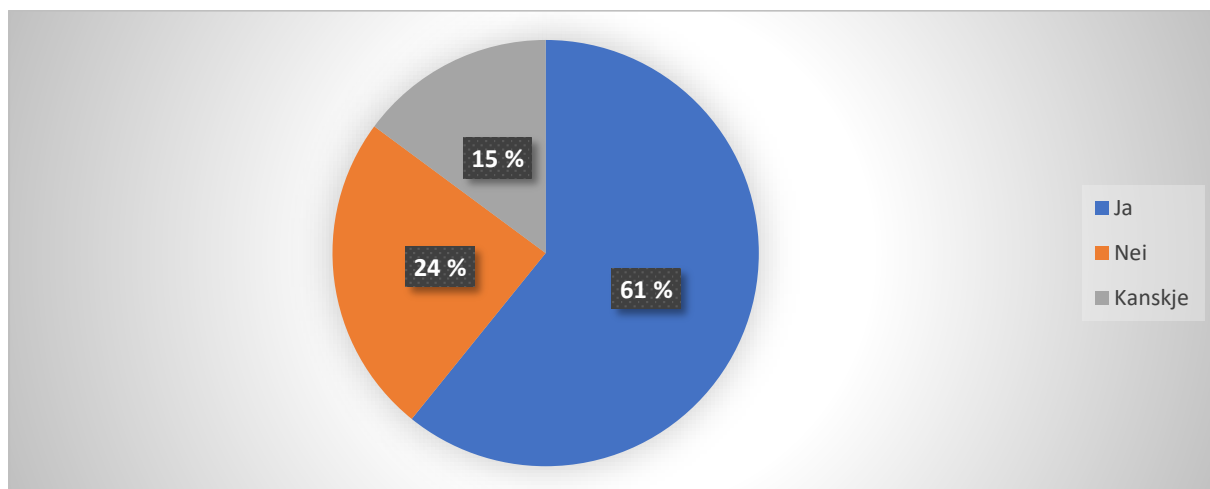
Når det gjelder digitale kulturtilbud og aktiviteter, ønsker flest seg kino eller noe «*Netflix'ish*» på norsk. Noen ønsker at det vises filmer til bestemte tider med bakgrunn i at de da kan være sosiale og interagere med hverandre digitalt og «kommentere underveis».

Som det oransje kakestykket viser er det også flere som svarer at de er uinteresserte i en digital møteplass og at man heller vil møtes fysisk.

Som en sier, sitat: «*Nå ønsker vi å ha det FYSISK*»

I de mindre kakestykkene finner vi at *teater, bibliotek – bokklubb, gaming og kulturskole* ligger ganske likt når det gjelder hva de kommunale ungdomsrådene ønsker seg av norske digitale kulturtilbud og aktiviteter.

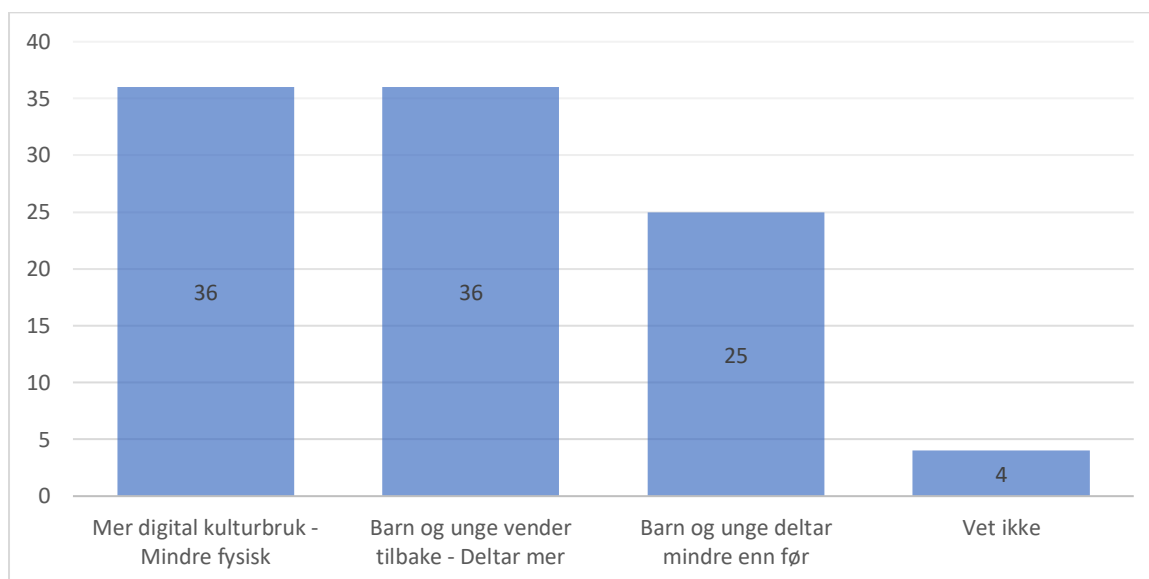
På spørsmål om et slikt digitalt tilbud ville fått flere barn og unge til å delta i kulturaktiviteter, svarte hele 61% ja.

For: «Det ville gjort tilbudene mer tilgjengelig for ungdom i distriktet som har lengre reisevei for opplevelser, og tilbud som ikke er tilgjengelig i lokalmiljøet.»

Og «Barn og unge bruker allerede slike tjenester, men norske kulturinstitusjoner kan nå flere.»

4. Hvordan tror dere koronapandemien vil endre barn og unges kulturbruk?

Kommentarer til svarene på spørsmål 4

En fjerdedel tror at koronapandemien vil lede til lavere deltakelse i kulturaktiviteter blant barn og unge, mens litt mer enn en tredjedel tror det blir mer digital og mindre fysisk kulturbruk - og like mange tror barn og unge vil vende tilbake til fysiske arenaer og delta mer.

IV. PRIORITERTE TILTAK FRA BUSK-RAPPORTEN

<i>Er det noen av tiltakene under, som på grunn av pandemien er blitt ekstra viktige – hvis ja, hvilke? Sett kryss i ruten etter om du mener tiltaket er blitt viktigere på grunn av pandemien.</i>	x
1. Ivareta gamle og etablere nye fritidsklubber og uformelle møteplasser	29
2. Styrke rabattordninger for billigere inngang for barn og unge på ulike kulturtilbud	26
3. Ivareta og styrke UKM og andre nasjonale og regionale møteplasser for kulturinteressert ungdom	25
4. Utvide og senke prisene på kollektivtilbudet slik at det blir enklere å reise til og fra ulike kulturaktiviteter	24
5. Tilgjengeliggjøre flere fysiske møteplasser for gaming og LAN-arrangementer	22
6. Fjerne ventetiden på kulturskolene og senke prisen for deltagelse	19
7. Lage mer, bedre og lettere tilgjengelig informasjon om eksisterende kunst- og kulturtilbud	18
8. Ivareta og styrke bredden i lokale kulturtilbud	15
9. Styrke mulighetene for utøvelse av kunst og kultur for barn og unge med nedsatt funksjonsevne	13
10. Etablere offentlige støtteordninger for ungdom i distriktene slik at det blir enklere å ta del i større kulturarrangementer	13
11. Gjennomføre flere besøk av Den kulturelle skolesekken i skoletiden	12
12. Styrke barn og unges medbestemmelse i utformingen av kulturtilbud	11
13. Legge til rette for selvorganiserte aktiviteter i takt med endringer i barne- og ungdomskulturen	10
14. Lage flere tilbud tilpasset ulike aldersgrupper på offentlige kulturinstitusjoner	9
15. Ansette flere faglærere i praktisk-estetiske fag	8
16. Etablere flere arenaer for kulturutveksling	8
17. Styrke samarbeidet mellom barn og unge og profesjonelle kunst- og kulturaktører	7
18. Styrke alle bibliotek med relevant barne- og ungdomslitteratur og gratis utlånsordninger for utstyr for ulike typer kunstutøvelse og kreativ virksomhet	7
19. Styrke og etablere ordninger for talentutvikling og yrkesrettet undervisning innen kunst- og kulturfag for barn og unge	6
20. Innføre universell utforming på alle kunst- og kulturarenaer	6
21. Etablere flere arenaer for opplæring i, og erfarings- og kompetanseutveksling innenfor, digitale medier og kunstuttrykk	6
22. Løfte frem digitale medier og kunstuttrykk på lik linje med andre kulturformer	6
23. Styrke kunst- og kulturtilbudet i barnehager	3

V. DETALJERTE SVAR, SPØRSMÅL 1

1b. Er det andre tiltak som ikke står på listen, som nå er blitt viktige på grunn av pandemien – hvis ja, hvilke?

1b Utlån av utstyr til kulturaktiviteter	1	1
1b Styrke kulturtilbud i distriktene	1	2
1b Sosial møteplass, uspesifisert innhold	1	12
1b Psykisk helsetilbud	1	5
1b Organisert kurs- og kulturtilbud	1	2
1b Kultur i skolen	1	3
1b Informasjon om kulturtilbud	1	7
1b Hyppigere kollektivtilbud	1	1
1b Digitale tilbud	1	8
1b Billigere kulturtilbud til b&u	1	9
1b Barn og unges medvirkning	1	1

(B&U er barn og unge)